

Jaroslav Hyrsl & Gerhard Niedermayr. 2003.
Magic World:
Inclusions in Quartz
Geheimnisvolle
Welt:

Einschlüsse im Quarz.

240 pp

29x22 cm

330 farvebilleder, glittet
papir, hårdt bind

ISBN 3-925094-81-4

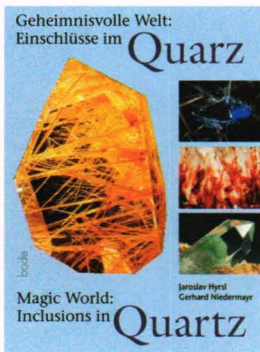
Pris 49,00 Euro + porto, 13,50 Euro.

Bode Verlag

Örter Pütt 28, 45721 Haltern, Tyskland

tel. +49 2364 16107, fax +49 2364 169273

e-mail GeoAgentur@aol.com

Husker du den Kvarts, du har? Den, der ikke er for køn med en masse grums i? Måske skulle du se på den igen - du vil ihvertfald gøre det efter at have læst Hyrsl & Niedermayrs nye bog om indeslutninger i Kvarts. Forfatterne leder os på en spændende og højt kvalificeret tur gennem Kvarts indeslutninger og får læserne til at indse, "skrammel" er ikke bare skrammel, men derimod spændende og ofte smukke mineraler. Bogen præsenteres parallelt i to spalter, en engelsk og en tysk, hvad der er en ny fremgangsmåde for Bode Verlag, som normalt kun udgiver bøger på tysk.

Dette er et smukt, illustreret værk med flere end 330 farvebilleder af Kvartsindeslutninger, nogle hyppige, andre meget sjældne. Bogen er alment tiltrækkende og vil også kunne fascinere bedstemor, når hun kommer på besøg. Selvom det er ganske diskret, er forfatternes virkelige bidrag at åbne op for et nyt samle-område; mange har selvsagt samlet Kvartsindeslutninger i tidens løb, men nu er det blevet mere håndgribeligt og det er både omfattende og let tilgængeligt selv med begrænsede finanser. Bevares, en stor, flot, alpin Kvarts - med eller uden grums indeni - koster en mindre formue og de virkeligt gode stykker med sølv-skinrende Galena i Kvarts krystaller fra Arkansas eller Shattucit og Papagoit i Kvarts fra Messina vil også være vanskeligt tilgængelige. Men, hvis man ser sig for, findes der masser af Kvartsstykker, der enten er relativt enkle at finde eller billige at købe, som rumme masser af interessant "grums". En smule arbejde og grundig brug af en lup vil ofte afsløre, at "grumset" er et spændende mineral og at man faktisk sidder og ser på et glimrende stykke.

Denne bog er en glimrende provokation af os lidt satte "erfarne samlere," som mener, vi har set det hele - tro mig, det har vi ikke! Dette vil være en glimrende gave til en ven, som er på pension, må samle med et beskedent budget og ikke længere har styrken til at gå tre dage ind i ødemarken. Der er åbenlyst masser af fantastisk "grums" proppet ind i Kvarts, som bare venter på at blive opdaget.

Udover æstetikken er dette stort set en sædvanlig mineralbog, hvor man får en god omgang silikater, carbonater o.s.v., alpine, amerikanske, asiatiske, m.fl. mineraler. Men som en "sædvanlig mineralbog" er «*Magic World: Inclusions in Quartz/Geheimnisvolle Welt: Einschlüsse im Quarz*» mere tilgængelig end de fleste. Forfatterne beskriver også ganske usædvanlige mineraler som Izoklakeit, men falder ikke for at bruge det fortærskede standardformat med kemisk formel, hårdhed, krystalsystem, spaltelighed m.m. Det må jeg udtrykke min påskønnelse af, selvom jeg selv samler "sjældne mineraler" og det er vigtigt for mig at vide om et givet mineral

er en sulfid (Izoklakeit er), men der findes rette tid og sted for alt. Som indeslutning i Kvarts er det vigtigere for mig at vide, hvordan Izoklakeit ser ud (fine nåle, sommetider som fantomer), end hvor hårdt det er, - hvordan skulle jeg kunne undersøge det alligevel? Det er al ros værd, at forfatterne tør foretage et redaktionelt valg og selvsagt at de vælger rigtigt.

Efter gammel ret skal der altid være en tidsel i en buket roser og jeg forstår ikke, hvorfor forfatterne stort set ikke omtaler dannelsen af indeslutninger i Kvarts. Vi bliver spist af med en generel betragtning om, at indeslutninger kan være protogenetiske, postgenetiske eller syngenetiske. Mange tak, jeg er sikker på, hårdheden også kan være høj, lav eller mellem, men hvad er det, som får Izoklakeit til at dannes samtidig med Kvarts og især som fantomer? Den Izoklakeit, jeg kender, er sammenvokset med Jaskolskiit i aggregater og der er ingen fantomer eller andet sjov. Det, der adskiller Kvarts indeslutninger (ihvertfald protogenetiske og syngenetiske) fra et standard ni-til-fem mineral er, at det hænger fast inde i en voksende krystal (Kvarts) og jeg ville virkeligt gerne vide hvordan den der Anhydrite dannedes, forblev svævende i opløsningen (gjorde den virkeligt det?) og derefter blev fanget af den voksende Kvarts krystal. Hvad fik Izoklakeit til at danne syngenetiske fantomer, der må være sket et eller andet, som bremsede væksten af Kvarts og fik en bly-kobber-wismut-sulfid til at dannes og derefter Kvartsen til at fortsætte? Der er sådan nogle gode, tolkbare historier i dette, som bare ender med at ligge og flyde på gulvet. Jeg er selvsagt fuldstændigt urimelig. Begge forfattere er kendte og kompetente mineraloger, som har lavet en herlig bog, jeg kender dem personligt og kan ikke finde noget, som trækker fra deres ry og gerning. De har truffet et redaktionelt valg - som jeg ikke er helt enig i - og det er ikke rimeligt at kritisere bogen for det, der ikke er der. Det er lidt som at klage over chokolademousse fordi kokken ikke kom flødeskum ovenpå. Jeg kritiserer virkeligt ikke det bestående, ønsker bare, der var mere.

Tak til forfatterne for et vise vej til et uopdyr-

ket område, som ligger lige under vore øjne. Jeg anbefaler varmt at man købe denne bog - hvis du er en erfaren samler, vil du finde ny inspirasjon til at se på dine Kvarts stykker, men det vil også være en betænksom gave til en ven, nybegynder eller erfaren, som har brug for inspirasjon.

Minerals of the Carpathians

Redigert av Sándor Szakáll

Gheorghe Udubaa,
Rudolf ud'a,
Sándor Szakáll,
Victor Kvasnytsya,
Ewa Koszowska,
Milan Novák.

Granit publishing
Drtinova 10

150 00 Prague 5

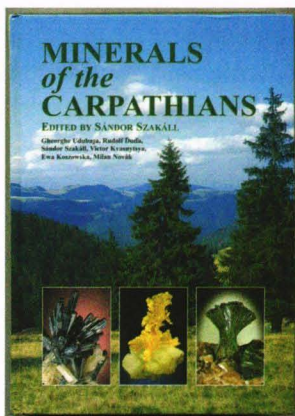
Czech Republic

info@granit-publishing.cz

<http://www.granit-publishing.cz>

Pris: Euro 79,-

ISBN 80-7296-014-8

De Karpatiske fjellene er en 1500 km lang, bueformet fjellkjede som strekker seg ut fra Bratislava i Slovakia i vest, krysser Tsjekkia, Polen, Ungarn og Ukraina til Romania i sør.

Karpatene har en meget variert og kompleks geologi som er grunnlag for en tilsvarende variert mineralogi. Tilsammen har det blitt funnet tusen forskjellige mineraler her.

Mineralrikdommen i Karpatene har blitt utnyttet siden prehistoriske tider, og det har vært drift etter gull, sølv, bly, jern, kobber, kvikksølv, kull og salt.

For oss, moderne mineralsamlere, er Karpatene viktig som opprinnelsessted for mer enn femti forskjellige typelokaltet mineraler i tillegg til et fantastisk utvalg av estetiske mineralstuffer av ypperste klasse.

Fra de vakre røde kermesittstuffer fra Pezinok i Slovakia, kobber mineraler fra Rudyabanya

i Ungarn, svovelgruvene av Machow i Polen, til sulfidmineralene i Baia Mare distrikt eller gull og gulltelluridmineraler fra Rosia Montana i Romania.

Emnet er nesten for stort til å få plass til alt i bare en bok. Men det er nettopp det som dette team av forfattere fra de forskjellige Karpatiske nasjoner har klart å gjøre på litt over 470 sider!

Boken er delt opp i 4 seksjoner, hvorav kapittelet med mineralbeskrivelser er det desidert største. Kapittelet om geologien og opprinnelsen av mineralforekomstene tar femten sider, referanser inkludert.

Oversikten over de forskjellige mineralogiske distrikter er blitt skrevet av hver av de seks forskjellige forfattere for sitt eget land. På omtrent 95 sider får man en fyldig oversikt uten at de opplysningene blir for detaljert.

På omtrent 270 sider blir alle mineralene som er funnet i Karpatene beskrevet. Forfatterne følger CNMMN-IMA regler, grupperer mineralene etter kjemiske grupper, og etter alfabetisk rekkefølge i gruppene. Beskrivelsene er forholdsvis korte, uten store detaljer, men absolutt tilstrekkelige. Inkludert er info om minerallets utseende, paragenese og referanser når relevant. Alt i alt finnes det 419 fargebilder av mineralene. Det i tillegg til ikke-mineral bildene.

Siste kapittel gir en oversikt over de mineralmuseene som finnes i disse seks land, med en del historikk, generelle opplysninger om samlingene og åpningstider.

Den engelske teksten er blitt redigert av Peter R. Lemkin, amerikaner, noe som gjør at teksten ikke er preget av mange grammatiske og stavefeil som man av og til ser i andre bøker av Øst-Europeisk og Russisk opprinnelse.

Der er noen få små detaljer som kunne ha blitt bedre. Jeg hadde forventet litt mer spalteplass til mineralene og geologi om Cavnidistriktet, som for meg er et høydepunkt i Karpatene.

Noen få av de mindre bildene ser ut å ha blitt utsatt for en feil ved fargeseparasjon, men i følge Lemkin ble disse bildene tatt på meget primitiv måte, noe som dessverre er helt tydelig. Heldigvis er mesteparten av de bildene av bra kvalitet.